

МИНИСТЕРСТВО НА ОБРАЗОВАНИЕТО И НАУКАТА
РЕГЛАМЕНТ
ЗА ОРГАНИЗИРАНЕ И ПРОВЕЖДАНЕ
НА НАЦИОНАЛНАТА ОЛИМПИАДА ПО ГЕОГРАФИЯ И ИКОНОМИКА
2017–2018 учебна година

I. Общи положения

II. Организиране и провеждане

III. Подготовка, организиране и участие в международната олимпиада по география и икономика

IV. Критерии за оценяване на участниците

V. Награди

I. Общи положения

Националната олимпиада по география и икономика има следните основни цели:

- Да предостави възможност на учениците за интелектуална изява в областта на географията и да стимулира тяхната личностна изява;
- Да мотивира учителите за работа с ученици с изявени способности;
- Да предостави възможност на областите в страната да сравняват постиженията си в обучението по география и икономика, както и да се направят изводи в методическо отношение.

II. Организиране и провеждане

Националната олимпиада по география и икономика се организира от Министерството на образованието и науката (МОН) съвместно с регионалните управления на образованието (РУО), висшите и средните училища.

Олимпиадата по география и икономика се провежда в три кръга – общински, областен и национален, като в нея имат право да участват ученици от V до XII клас. В първите два кръга учениците се състезават в 6 състезателни групи, а в третия в три групи - VII, VIII-IX и X-XII клас.

Националната олимпиада по география и икономика се провежда ежегодно по график, определен от МОН съгласно Заповед № РД 09-5411/12.10.2017 г. на министъра на образованието и науката. През учебната 2017/2018 година домакинството при провеждане на националния кръг се поема от РУО – Стара Загора.

Националната комисия:

- Изготвя регламент за организиране и провеждане на олимпиадата и го представя на експерта по география в МОН, подписан от председателя на комисията, не по-късно от 10 работни дни след издаване на заповедта за определяне на състава ѝ;
- Изготвя тестовите въпроси и задачите за областния и за националния кръг;
- Изготвя критериите за оценяване на областния и на националния кръг;
- Извършва окончателното оценяване и класиране на предложените от областната комисия участници;
- Представя в МОН за утвърждаване протокол на допуснатите до участие в националния кръг до 90 ученици от трите състезателни групи в срок не по-късно от 10 работни дни преди датата на националния кръг;
- Изготвя в писмена форма рецензия за всяка от работите на учениците, които са предложени от областните комисии за участие в националния кръг, но не са допуснати до участие от Националната комисия;
- Оценява знанията и уменията на учениците в националния кръг;
- Представя в МОН за утвърждаване протоколи с имената, населеното място, училището, класа и резултатите на участниците и окончателното класиране в срок до 10 работни дни след провеждането на националния кръг;
- Определя разширения национален отбор и националния отбор за участие в международната олимпиада и представя в МОН протокол за класиране не по-късно от 15 работни дни преди провеждането ѝ;
- Извършва подготовка за участие в международната олимпиада на учениците от разширения национален отбор и прави предложение за състава на националния отбор;
- Представя в МОН доклад за резултатите на участниците в срок до 10 работни дни след провеждането на международната олимпиада;
- Членовете на Националната комисия не предоставят обучение на ученици за участие в олимпиадата срещу заплащане;
- Всеки от членовете на Националната комисия при получаване на заповедта за участие в нея удостоверява с декларация отсъствието на обстоятелства, които биха довели до нарушаване на принципа за обективно оценяване и за

неразпространение на информация, свързана с тестовите въпроси и задачите, преди тяхното официално обявяване.

Координацията и контролът на дейностите на Националната комисия се осъществяват от експерта по география в МОН.

1) Общински кръг (до 22.01.2018 г.)

Общинският кръг на олимпиадата по география и икономика се организира и провежда съгласно дейностите в раздел II, т. 1 на Приложение № 1 на Заповед № РД 09-5411/12.10.2017 г. за организирането и провеждането на ученическите олимпиади и националните състезания през учебната 2017/2018 година.

Учебното съдържание, върху което се определят тестовите въпроси и задачите, е в съответствие с областния кръг за всяка състезателна група, като се имат предвид темите от годишното тематично разпределение до 22.01.2018 г. при един час седмично в общообразователната/задължителната подготовка.

Форматът на общинския кръг включва:

- тестови задачи със затворен отговор – 40 точки за V-VII клас и 20 точки за VIII-XII клас;
- тестови задачи с отворен отговор – 40 точки за V-VII клас и 60 точки за VIII-XII клас;
- практическа задача – 20 точки за всяка състезателна група.

Максималният брой точки за всяка състезателна група е 100.

Състезателните задачи за общински кръг, както и критериите за оценяване, се изготвят от училищни комисии, определени със заповед на директора.

Времето за работа на учениците на общинския кръг е с продължителност два астрономически часа.

За участие в областния кръг се предлагат ученици, получили не по-малко от 80% от максималния брой точки.

Контролът по провеждането на общински кръг се осъществява от експерта по ОНГОР в РУО (или експерт, който отговаря за учебния предмет география и икономика, определен със заповед на началника на съответното РУО).

2) Областен кръг (на 25.02.2018 г., начало – 14.00 часа)

За провеждане на областния кръг на олимпиадата началникът на РУО назначава със заповед състава на областните комисии и определя градовете, училищата-домакини и квесторите.

Областните комисии са за:

- организиране и провеждане;
- проверка и оценка на писмените работи.

В заповедта за състава на областната комисия за организиране и провеждане на олимпиадата се определят и членовете на комисията за засекретяване и разсекретяване на писмените работи. Областната комисия не извършва засекретяване на работите на учениците от състезателните групи V и VI клас. Писмените работи са анонимни за учениците от VII до XII клас, за които се провежда национален кръг.

Областната комисия за проверка и оценка на писмените работи се председателства от експерта по ОНГОР в РУО (или експерт, който отговаря за учебния предмет география и икономика, определен със заповед на началника на съответното РУО). По преценка на началника на РУО областните комисии може да се председателстват и от учител по география и икономика.

Не се допускат учители на ученици, чиито писмени работи се оценяват, да са членове на комисията за засекретяване и разсекретяване.

Състезателните задачи (по 30 за всеки клас, при съотношение 20:10) ще бъдат със затворен и отворен отговор и практическа задача. Двадесетте задачи ще бъдат на ниво общообразователна/задължителна подготовка и десет на ниво профилирана подготовка. Всяка задача ще носи определен брой точки. Те се разработват от Националната комисия на базата на учебните програми за общообразователна/задължителна и профилирана подготовка.

На 20.02.2018 г. областните комисии за организиране и провеждане на олимпиадата по география и икономика ще получат по електронен път предварителна информация за обема на изпитния материал в брой страници и общия брой точки.

Първа състезателна група (V клас) – за ученици, изучаващи през настоящата учебна година учебното съдържание за V клас;

Втора състезателна група (VI клас) – за ученици, изучаващи през настоящата учебна година учебното съдържание за VI клас;

Трета състезателна група (VII клас) – за ученици, изучаващи през настоящата учебна година учебното съдържание за VII клас;

Четвърта състезателна група (VIII клас) – учениците, които през настоящата учебна година се обучават в VIII клас, и учениците, които се обучават в IX клас (в профилирани паралелки с прием след завършен VII клас) се явяват върху учебното

съдържание за VIII клас за задължителна подготовка (Европа - Балкански полуостров - България).

Пета състезателна група (IX клас) – за ученици, които през настоящата учебна година се обучават в IX клас (в непрофилирани или в професионални паралелки), и за ученици, които се обучават в X клас (в профилирани паралелки, с прием след завършен VII клас);

Шеста състезателна група (X-XII клас) – за ученици в X, XI и XII на средните общообразователни училища и професионалните гимназии и за ученици в XI и XII клас на профилираните гимназии и профилирани паралелки, с прием след завършен VII клас.

Всеки участник е длъжен да представи документ за самоличност - лична или ученическа карта/ученически бележник.

Времето за работа на учениците на областния кръг е с продължителност два астрономически часа.

Оценяването и класирането на учениците на областния кръг се извършват от областната комисия за оценяване на писмените работи. Класирането е индивидуално и е съобразено със системата за оценяване. Всяка писмена работа се проверява от двама проверители, членове на областната комисия. Оценката на всеки участник се формира от средноаритметичния брой точки на двамата проверители.

Областните комисии изготвят справка за броя на оценителите и за броя проверени и оценени писмени работи. Изготвят и протоколи с резултатите на учениците от шестте състезателни групи съгласно изискванията на раздел II, т. 2.9 на Приложение № 1 на Заповед № РД 09-5411/12.10.2017 г. за организирането и провеждането на ученическите олимпиади и националните състезания през учебната 2017/2018 година, които се изпращат на експерта по география в МОН.

За участие в националния кръг се предлагат ученици за трите състезателни групи (VII, VIII-IX и X-XII клас), получили не по-малко от 70% от максималния брой точки.

От всяка област се допуска до участие в националния кръг по 1 ученик, получил най-високия брой точки от класовете, формиращи състезателните групи (VII, VIII-IX и X-XII клас) съгласно Раздел II, т. 3.1 на Приложение № 1 на Заповед № РД 09-5411/12.10.2017 г., а от София-град – трима.

Областната комисия за проверка и оценка предлага за участие в националния кръг учениците с еднакъв брой точки на областния кръг. Класирането се осъществява от членовете на Националната комисия. Ако дадена област не предложи участник в

националния кръг, отговарящ на изискванията, незаетите места се допълват от участници от другите области, класирани в низходящ ред по брой на точките.

Окончателният протокол се изпраща в РУО, които създават организация за информиране на допуснатите участници и училища.

Длъжностните лица, ангажирани с организирането и провеждането на областния кръг, удостоверяват с декларация отсъствието на обстоятелства, които биха довели до нарушаване на принципа за обективно оценяване и за неразпространение на информация, свързана с темите, задачите и тестовите въпроси, преди тяхното официално обявяване.

3) Националният кръг (27 - 29. 04. 2018 г. – град Стара Загора) включва:

- предварителен писмен изпит с 30 състезателни задачи, при съотношение 15:15 по равнище на общообразователна подготовка - първо равнище (задължителна/общообразователна подготовка), второ равнище (профилирана подготовка) за 60 минути;
- мултимедиен тест с 20 състезателни задачи, при съотношение 10:10 по равнище на общообразователна подготовка - първо равнище (задължителна/общообразователна подготовка), второ равнище (профилирана подготовка) с времетраене 20 минути;
- писмен отговор на 1 или 2 проблемни въпроса за всяка състезателната група по темите, публикувани на сайта на Международната олимпиада по география - iGeo - <http://www.geoolympiad.org/>.

Състезателните задачи за предварителния писмен изпит са със затворен и отворен отговор, а за мултимедийния тест само със затворен отговор.

За учениците в VII клас във всички видове училища състезателните задачи за националния кръг се определят върху цялата учебна програма по география и икономика за VII клас за задължителна подготовка, както и върху учебното съдържание от предходните класове.

За учениците в VIII клас във всички видове училища състезателните задачи за националния кръг се определят върху учебната програма по география и икономика за VIII клас за задължителна подготовка.

За учениците от IX до XII клас във всички видове училища състезателните задачи за националния кръг се определят върху учебните програми по география и икономика за задължителна и профилирана подготовка.

За последния изпит (писмени отговори на проблемни въпроси) Националната комисия класира по 7 ученици от трите състезателни групи според придобития сбор точки от предварителния писмен изпит и мултимедийния тест.

Националната комисия определя оценки, както следва:

- а) отличен (6,00) на ученика, класиран на първо място на националния кръг на олимпиадата и на учениците, получили не по-малко от 90% от средния брой точки на първите трима;
- б) отличен (5,75) на учениците, получили от 85% (включително) до 89% (включително) от средния брой точки на първите трима;
- в) отличен (5,50) на учениците, получили от 75% (включително) до 84% (включително) от средния брой точки на първите трима;
- г) много добър (5,25) на учениците, получили от 70% (включително) до 74% (включително) от средния брой точки на първите трима;
- д) много добър (5,00) на учениците, получили от 65% (включително) до 69% (включително) от средния брой точки на първите трима.

III. Подготовка, организиране и участие в международната олимпиада по география

Организира се и се провежда съгласно дейностите в раздел III на Приложение № 1 на Заповед № РД 09-5411/12.10.2017 г..

В състава на разширения национален отбор влизат класираните на първите 7 места ученици от състезателни групи VIII-IX и X-XII клас на националния кръг. Националната комисия утвърждава състава на разширения национален отбор съгласно изискванията за участие на Международната олимпиада по география.

Окончателният състав на националния отбор се определя от Националната комисия след провеждане на контролни състезания във формата на Международната олимпиада по география - iGeo - <http://www.geoolympiad.org/>.

IV. Критерии за оценяване на участниците

- Разбират и прилагат система от географски знания:
  - знаят понятия и закономерности за природата, обществото и взаимодействието между тях на глобално, регионално, национално и локално равнище;
  - знаят правилните имена на основни природни и социални обекти и ги локализируют на картата.

- Обясняват географски събития и явления, правилно тълкуват географски факти и оригинално интерпретират различни източници на географска информация.
- Прилагат знания в познат и непознат контекст (ситуация) като го представят обективно, обосновано, логично и задълбочено.
- Ориентират се по карта, като разпознават и назовават обекти и процеси.
- Прилагат картографски способности при изпълнението на практически задачи.
- Анализират различни източници на информация и правят обобщения на основата на аргументирани твърдения.
- Оценяват различни процеси в природата и обществото.
- Изразяват аргументирано личното си мнение относно събития и явления в природата и обществото.
- Показват умения да идентифицират проблеми и да предлагат решения.

V. Награди

Националната комисия изготвя отделен протокол за учениците от XII клас, които са получили оценка отличен (6) и следва да бъдат удостоени със званието „лауреат” на олимпиадата.

На учениците, получили оценка отличен (6,00) от националния кръг на олимпиадата и завършващи средно образование през настоящата учебна година, МОН издава документ, удостоверяващ статута им на лауреати на националната олимпиада съгласно § 2 от Наредбата за държавните изисквания за приемане на студенти във висшите училища на Република България и чл. 33 и чл. 35 от Наредба № 8 от 11.08.2016 г. за информацията и документите.

На учениците, получили оценка отличен (от 5,50 до 6,00) от националния кръг на олимпиадата и завършващи средно образование през настоящата учебна година, МОН издава служебна бележка, която да послужи за приемането им във висши училища при решение на съответното висше училище.

Учениците, получили оценки от 5,00 до 5,50 от националния кръг на олимпиадата, ползват право да участват в класирането във висши училища при решение на съответното висше училище.

Учениците, класирали се на първо, второ и трето място на националния кръг на олимпиадата по география и икономика, получават грамота от МОН.

Учениците, участвали на националния кръг на олимпиадата по география и икономика, получават грамота за участие, подписана от председателя на Националната комисия.